

OGLAŠAJTE V
NAJBOLJŠEM
SLOVENSKEM
ČASOPISU

★
Izvršujemo vsakovrstne
tiskovine

ENAKOPRAVNOST

EQUALITY

NEODVIŠEN DNEVNIK ZA SLOVENSKE DELAVCE V AMERIKI

ADVERTISE IN
THE BEST
SLOVENE NEWSPAPER

★
Commercial Printing of
All Kinds

VOL. XXXIV.—LETO XXXIV.

CLEVELAND, OHIO, WEDNESDAY (SREDA), DECEMBER 5, 1951

ŠTEVILKA (NUMBER) 237

Churchill gre po poti Attleeja

LONDON, 4. decembra — Oliver Lyttelton, ki se nahaja v Singapuru na Malajskem polotoku, je izjavil, da utegne konservativna vlada, v kateri je on sam minister za kolonije, iznova preštudirati vprašanje svoječasne priznanja režima na Kitajskem od strani Londona.

Komunistični režim na Kitajskem je priznala delavska vlada meseca februarja 1950.

Na vprašanje laburistov, kaj misli glede Kitajske, je Churchill odgovoril, da za sedaj konservativna vlada ne bo spremenila britanske politike do Kitajske in ne bo preklicala priznanja kitajskega režima.

Nove odbornice in odborniki

Na letni seji društva Slovenske Sokolice, št. 442 SNPJ so bile izvoljene sledeče uradnice za leto 1952: Frances Legat, predsednica; Mary Hrovatin, podpredsednica; Julia Zerovnik, 14919 Hale Ave., tajnica; Ivanka Shiffrer, blagajničarka; Cecilia Subelj, zapisničarka; nadzornice: Mary Somrak, Stella Božeglav-Sodeckas in Antoinette Vičič; zastopnici za Federacijo SNPJ Julia Zerovnik in Malka Božeglav; za Klub društev SND in Čitalnico Mary Somrak; za delničarsko sejo SND Frances Legat; za SNPJ farmo Ivanka Shiffrer in za SANS Mary Somrak.

Društvo bo tudi v naprej podpiralo čitalnico, SANS in kulturna društva, od katerih se je v prejšnjem letu kupilo vstopnic za njih priredbe za \$72.75. Društvo bo tudi prihodnje leto vključeno v mesečni koledar društev v Enakopravnosti. Na seji je bila navzoča Ada Zgur, prvo dekle iz Slovenije, ki se nahaja v Ameriki na takozvani stipendiji podeljeni po Carnegie Foundation za šest mesecev. Tu se nahaja v svrhu proučevanja načina učenja v ameriških javnih šolah.

Samostojno podporno društvo Dosluženci je na svoji letni seji izvolilo sledeče uradnike za prihodnje leto: Andrew Lekšan, predsednik; Frank Virant, podpredsednik; John J. Kikol, 19012 Mohawk Ave., IV 1-6271, tajnik; blagajnik; Frank Kuhar, zapisnikar; nadzorniki: Frank Kuhar, Frank Virant in Michael Klemenčič; zastopnik Kluba društev SND in za delničarsko sejo SND Frank Virant. Društvo plačuje \$7 tedenske bolniške podpore in \$100 smrtnine. Vstop imajo vsi Slovenci v starosti od 16. do 45. leta. Pristopnina prosta.

Cleveland važno letališče

Letalski promet med Clevelandom in ostalimi mesti izkazuje za prvih 11 mesecev leta 1951 rekordno število potnikov. Do konca novembra tega leta se je letališča poslužilo 1,457,589 potnikov. Lansko leto je bilo v celoti 1,430,094 potnikov, ki so ali pristali ali vzleteli iz letališča. Ob koncu 1951 je računati, da bo število potnikov z letali, ki se poslužujejo letališča, preseglo število 1,500,000. V novembru s tem je bilo takih potnikov 133,665 ali za 30,000 več kot istega meseca lansko leto.

Važne posestne spremembe v Clevelandu

Lincoln Electric Co. je prodala svoje tovarniške stavbe na Coit Rd. in Eddy Rd. tvrdki Thompson Products Co. Kupna cena znaša \$3,000,000.

“Ne zanašajte se le na Ameriko!”

NEW YORK, 4. decembra—“Tudi če je podan razlog, da verujete v veliki ameriški idealizem in veliko ameriško produkcijo, ne morete varno in za dolgo časa računati le na ameriško pomoč tujini. Amerika se je sedaj spremenila v kolonijalnost, toda v nasprotnem smislu. Amerika rabi svoje prebivalstvo in svoje zaklade, da podpira narode v drugih državah. Toda ta politika ne more trajati večno,” je izjavil Charles E. Wilson, predsednik General Motors Co.

V New Yorku se je vršilo mednarodno zborovanje tovarnarjev, na katerem so bili prisotni tudi industriji iz Velike Britanije in zapadno-evropskih držav, ki se nahajajo na študijskem potovanju po Ameriki.

Tujim zastopnikom je Clarence B. Randolph, predsednik Inland Steel Co. iz Chicaga, predložil, da je pojenjala napetost med delodajalci in delojemalci, ki je vladala še pred 15 leti. Med obema je prišlo do harmoničnih odnosov in so se utrdile na obeh straneh moralne in zakonske obveznosti. Pristop delavstva k unijam je odvisen od delavca samega.

Položaj jekla v Ameriki se štedira

Posebna komisija senata, ki študira položaj jekla na ameriškem trgu, bo prišla ta mesec tudi v Cleveland. Gre za vprašanje, ali že obstoji pomanjkanje jekla in ali je treba skrajšati industrijo, ki proizvaja privatne avtomobile.

Mnenja so različna. Nekateri strokovnjaki so zatrjevali, da se na splošno ne more govoriti o pomanjkanju jekla v civilne namene. Drugi so se zavzeli za to, da naj se ne skrči produkcija privatnih avtomobilov, ker za to ni razloga. V zvezi o položaju jekla prihaja v poštev tudi študij, v kakem položaju je produkcija bakra na ameriškem trgu. Vsa ta vprašanja so v zvezi z oborožitvijo Amerike in z ameriško pomočjo tujini predvsem zapadni Evropi. V koliko gre prvenstvo za domače potrebe in v koliko narekuje ameriški interes, da se izdatno podpre tujina, četudi na delno škodo domačih civilnih potreb.

99. žrtev prometa

Fred Lombard, vpokojeni mehanik, ki je živel na 4210 Whitman Ave., je bil povožen snoči ob 6.05 uri. Prepeljan je bil v bolnišnico, kjer je po dveh urah umrl. Cleveland ima tako letos 99 žrtev cestno-prometnih nesreč.

Nemci imajo tudi “Thanksgiving Day”

BONN, Nemčija, 4. decembra — Nemčija mora biti hvaležna tistim, ki so ji pomagali s privatnimi darovi v letih stiske po drugi vojni, pravi apel, ki ga je naslovil Dr. Theodor Heuss, državni predsednik zapadne Nemčije.

Ustanovil se je posebni organ, ki bo kupil nemške umetnosti in jih poslal v tiste države, ki so privatno pomagale nemškemu ljudstvu po svetovni vojni. Gre za privatno podporo. Nemci so dobili približno \$250,000,000 iz raznih držav, bodisi v živilih, v tekstilu ali pa v medicini. Nemcem je pomagalo 24 držav iz štirih kontinentov. Vse te pošiljke so bile privatnega značaja in ni vključen del, ki ga je Nemčija prejela v okviru Marshallovega plana. Največ so Nemcem poma-

KOMUNISTI PRIPRAVLJENI NA IZMENJAVO UJETNIKOV

Wilfred Burchett, dopisnik pariškega levičarskega lista “Ce Coir,” poroča iz Koreje, da se pripravljajo komunisti na množično izmenjavo vojnih ujetnikov, kakor hitro bo podpisano premirje na Koreji. Komunisti zbirajo imena in druge podatke o zavezniških vojnih ujetnikih, ki se po tem poročilu vsi nahajajo v severni Koreji.

Zavezniške oblasti so trdile, da je mnogo zavezniških vojnih ujetnikov bilo prepeljano na Kitajsko. Spricho zatrdira Burchett, da se vsi zavezniški vojni ujetniki nahajajo na Koreji, trdi zavezniška komanda, da so se ti ujetniki prenesli iz Kitajske nazaj na Korejo v zadnjem času, kar je znak, da komunisti računajo z izmenjavo vojnih ujetnikov.

AMERIŠKI LEGIJONARJI SO NEPOTRPEŽLJIVI

COLUMBUS, 4. decembra — Donald R. Wilson je kot narodni poveljnik Ameriške legije govoril na sestanku krajevne legije in je zatrnil, da ne more Amerika pričakovati ničesar dobrega od sedanjih pogajanj od Kitajcev in severnih Korejcev, četudi pogajanja dobro napredujejo. Wilson zahteva brezobzirno vojno in kompletno zmago nad kitajskimi komunističnimi armadami na Koreji.

PRITISNIL JE NA NAPACNI GUMB

PEORIA, Ill., 4. decembra — V tukajšnji bolnici je hotel bolnik oddati pismo. Navajen na običaj zunaj v svetu in v prostosti, je šel v bolniško čakalnico in videl aparat, ki je bil podoban aparatu, kjer se za 10 centov kupujejo znamke. Vrgel je dime, pritisnil na gumb in po tignil ročaj ter čakal. Ni bilo dolgo, ko je pridrvelo v bolnico osem čet gasilcev z vsem gasilskim orodjem in vozovi.

ŽUPAN OBSTRELIL SVETOVALCA MESTO— PURANA

PAKOKEE, Fla., 4. decembra — Župan Lewis Friend in njegov občinski svetnik V. W. Cunningham sta šla na lov na purane. Na lovišču sta se ločila in Cunningham si je dovolil ali šalo ali šport, da je splezal na drevo. Ko je župan Friend v zasledovanju purana zagledal Cunninghamovo srajco, ki je po barvah sličila barvam purana, je mislil, da ima purana. Za vsak slučaj je še zažvižgal. Ker pa ni bilo odgovora, je ustrelil.

Lovska sreča in nesreča: Sreča za Cunninghama, da je bil ranjen samo v roke in v pljuča in se nahaja v bolnici izven nevarnosti, nesreča za župana Frienda, da se je vrnil iz lova brez purana.

Borba na življenje in smrt—poliju

ODESSA, Tex., 4. decembra — V zapadnem delu Texasa se je v tem mestu močno pojavil polio. 60 oseb je obolelih, devet pa umrlo na polio. Zdravstvene oblasti so organizirale “kar leze in gre” v boj zoper polio. Banke in podjetja so zaprla obrate. Nekateri obratujejo, toda z zmanjšanim številom nameščenstva. Bančni uradniki, advokati, duhovniki, zdravniki so se pridružili ostalim vrstam, ki z lopatami, motikami in drugimi sredstvi čistijo kraje, ker je po mnenju oblasti čistoča prvi pogoj za odstranitev te bolezni. Podjetniki pomagajo po svoje. Trgovec, ki prodaja rokavice, je dal 840 parov rokavic na razpolago. Druge trgovine so dale grablje, lopate in motike, podjetja pa tovrstne avtomobile in šoferje. Samo iz bližnjih sedanjih mest je prišlo na pomoč 120 tovornih avtomobilov. Petrolejske družbe so priskočile na pomoč od svoje strani in dale na razpolago delavno moč, ki je sicer zaposlena pri čiščenju petrolejskih naprav. Mesto Odessa ima kakih 30,000 prebivalcev in je obolelo samo v novembru 40 ljudi na polio.

Mesto je v polni razgibanosti, razdeljeno na okraje, zvočniki in radijske postaje pa dirigirajo delo. Šole so za enkrat še odprte, toda manjka več kot polovica otrok. Oblasti upajo, da bo imela akcija borbe zoper polio popoln uspeh.

Ponovno v bolnišnici

Ponovno se je moral prošli petek podati v bolnišnico Phillip Ribarich iz 1243 E. 61 St. Nahaja se v St. Alexis bolnišnici, kjer ga prijatelji sedaj lahko obiščejo. Želimo mu skorajšnjega okrevanja!

Cankarjeve vaje

Jutri, v četrtek zvečer, se vršijo vaje za igro “Ekvinokcij” na odru Slovenskega narodnega doma na St. Clair Ave. Prosi se vse, ki imajo vloge, da so gotovo na mestu.

KONCERT

pod
MLADINSKI PEVSKI
ZBOR SDD
v počast pok. pisatelja
Louis Adamiča
v nedeljo, 9. dec.
v SLOV. DEL. DOMU
na Waterloo Rd.
Pričetek ob 3.30 uri pop.

Vojna na Koreji je zelo krvava; ugibanja ali se bo končala ali ne

NAPOVED MUHASTEGA VREMENA SE JE URESNIČILA

Nedavno tega je centralni vremenski urad napovedal, da bo mesec december vsaj do polovice vremensko muhast. Vročina bo višja kot po navadi, pa tudi višji sneg bo zapadel kot po navadi. Toplo vreme, ki je zavladalo zadnje dni se da primerjati le z leti rekordov desetletja nazaj. To velja za Ohio, kakor tudi za vzhodni del Amerike, kakor je to bilo napovedano. Iz vročinskega vala so se nekateri kraji že znašli bodisi v dežju, ali pa je nastopil mraz. Mraz zavzema Minnesoto in se pomika preko Velikih jezer na vzhod.

AMERIŠKI LETALCI TALCI

LONDON, 3. decembra — Madžarska vlada je vložila pri ameriški vladi protest radi pletanja ameriškega letala C-47 na potu v Beograd preko njenega ozemlja. Obenem je madžarska vlada javila, da so štirje člani posadke navadni špijoni in domnevajo, da jih bo držala kot talce ter bo zahtevala odkupnino za njih v tej obliki, da se vrne Madžarski znamenita krojača sv. Štefana, ki je sedaj v rokah Amerikancev.

NAJVEČJA AVTOBUSNA NESREČA V ANGLIJI

CHATHAM, Anglija, 3. decembra — Avtobus, katerega je vozil šofer, ki je bil na tem, da dobi za uspešno vodenje avtobusa skozi dobo 25 let medaljo, se je prevrnil s potniki in treščil med vrsto marširajočih dečkov, starih 10 do 14 let. Pri tem je bilo na mestu ubitih 23 dečkov v parači.

Promet v Euclidu se razvija

Predmestje Euclid je imelo 32 potniških avtobusov. Po statistiki se je prevozilo letno okrog 4,000,000 oseb. Polovica med temi so bili otroci. Pred nekaj meseci je občina zvišala pristojbino od 5 centov na 10 centov. Do 20. septembra je prešla iz tega naslova \$215,441. Pričakuje se, da bo promet s potniškimi avtobusi končal to leto s kakim \$10,000 prebitka.

Euclid dobi nove potniške avtobuse, ki naj razbremenijo v prvi vrsti avtobuse za šolske otroke.

Vojna piše nove zakone za varstvo otrok

FRANKFURT, Nemčija, 4. decembra — Ameriške zasedbene oblasti v Nemčiji imajo mnogo posla z begunci, ki uhajajo iz Češkoslovaške. Razumljivo so med temi begunci tudi otroci, ali sami brez staršev, ali s starši, ali s kakimi sorodniki. Tako je v tej zoni tudi 13-letna češka deklica Hannelore Posisil. Otrok je bil rojen za časa, ko so nacisti zasedli Češko. Otrok je nezakonski, njegov oče je padel v vojni.

Mati živi na Češkem. Deklica Hannelore ima s seboj krušno mater, s katero je ušla iz Češke. Mati na Češkem zahteva deklico nazaj. S slučajem je imelo opravka ameriško sodišče, ki je izdalo sledečo razsodbo:

Za deklico Hannelore je boljše poskrbljeno in njeni bodočnosti

NAJBOLJ SO KRAVELI JUŽNI KOREJCI, ZA NJIMI AMERIKANCI

PARIZ, 4. decembra — Pregled žrtev, kakor so ga predložile Združenim narodom države, ki sodelujejo v bojih na Koreji, izkazuje 107,606 kot število žrtev, ki so jih doprinesli Združeni narodi na Koreji. Južni Korejci sami so imeli do junija 1951, 212,544 žrtev. Skupno z južnimi Korejci so zavezniške žrtve do junija znašale 320,155. V tem številu je zapadenih 16,805 mrtvih 75,949 ranih in 14,113 pogrešanih.

Washington je objavil, da so imeli severni Korejci in Kitajci do 13. oktobra 1951 1,402,504 žrtev.

Iz številk, ki jih objavljajo Združeni narodi izhaja, da so doprinesli največje žrtve južni Korejci. Številk, ki jih navajajo južni Korejci sami v zadnjem času pa so mnogo višje kot po podatkih Združenih narodov.

Za južnimi Korejci pridejo v pogledu doprinese žrtev prvi na vrsto Amerikanci, ki so izkazali zadnjih 100,883 kot število ameriških žrtev na Koreji. V tem številu je zapadenih 15,323 mrtvih, 72,952 ranjenih in 12,608 pogrešanih.

Kdaj bo vojna na Koreji končana?

Urad agencije AP v Tokiju je zbral mednarodno politiko v zvezi z vojno na Koreji v tole sliko:

Zavezniki pritiskajo z orožjem na komuniste, da jih premagajo, predno bi bilo premirje gotovo dejstvo.

Ameriški narod pritiska na kongresnike, kongresniki na državno tajništvo, državno tajništvo pa na generala Ridgwaya, ki je vrhovni poveljnik zavezniških vojaških sil na Japonskem in na Koreji.

Velika Britanija, Francija in drugi zavezniki, katerih čete se nahajajo na bojiščih na Koreji, pritiskajo zopet na ameriško državno tajništvo. Združeni narodi lahko udarijo sedaj, a računati morajo na težke žrtve. Kopno vojsko bi podprle zračna in mornariška sila, in tako bi se komunisti pognali proti mandžurijski meji in iz severne Koreje. To dejstvo bi prisililo Rusijo, da Kitajcem pošlje več tankov in letal, kar bi utegnilo izzvati splošno vojno.

Noben tabor ne želi, da bi se začel, a smo vendar v položaju da tako Združeni narodi kakor komunisti vodijo na Koreji politiko, taktiko in vojevanje, ki očitno ne vodi v mir.

Nevarnost je v tem, da ne bo

pod tem vojaškim pritiskom prišlo do pravega premirja, ampak do pogodbe, ki bo vsebovala kali bodočih zapletljajev.

Komunisti bodo za premirje, če bodo prepričani, da ne morejo zmagati v vojni, dalje tudi, če je njihov načrt ta, da držijo Ameriko v stalni nervoznosti, ki bo zahtevala, da so zavezniki stalno na straži, ki bo zopet stalno vznemirjala Azijo, in bi s to taktiko komunisti dosegli svoj končni cilj, da odvrnejo pozornost zapadnih zaveznikov od Evrope.

Pogajanja o premirju se nadaljujejo

Dočim so komunisti do zadnjega kakršnokoli nadzorstvo za njihovimi bojnimi vrstami, so sedaj pristali na to, oziroma so sami stavili predlog, da se dovoli nevtralna komisija, ki bo lahko šla za njihovo bojno linijo in ne bo dopustila novih čten in orožja, ko bo premirje sklenjeno.

Dvomljiva je vsebina, kdo naj sestavlja to nevtralno komisijo, oziroma kdo naj bodo ti nevtralci. Ni nobenega dvoma, da bodo komunisti predlagali člane iz sovjetskega območja, to je ali Rusje ali pa člane iz ruskih satelitskih držav, na kar zavezniki, kar se lahko računa z gotovostjo, ne bodo pristali. Morda se bo poskusilo s znanimi nevtralci kot so na primer Švicarji? Skandinavske države so na obeh tabornih že izraze vojne preveč zainteresirane.

Letne seje

Nocoj ob 7.30 uri se vrši letna seja društva Carniola Hive, št. 493 TM v navadnih prostorih Slovenskega narodnega doma na St. Clair Ave. Članice so vabljene, da se udeležijo v polnem številu. Na dnevnem redu bodo volitve odbora za prihodnje leto in druge važne zadeve. Po seji se vrši domača zabava.

Nocoj se vrši seja društva St. Clair Grove, št. 98 WC v Slovenskem narodnem domu na St. Clair Ave. Pričetek ob 8. uri. Članice so vabljene na polnoštevilno udeležbo.

V nedeljo, 9. decembra ob 2. uri popoldne se vrši letna seja društva Nanos, št. 264 SNPJ v Domu zapadnih Slovencev, 6818 Denison Ave. Članstvo je proše, da se udeleži v polnem številu, ker bodo volitve odbora in druge važne zadeve na dnevnem redu.

Iz bolnišnice

Iz Cleveland Clinic bolnišnice je bil prepeljan na svoj dom Carl Dekleva, stanujoč na 19710 Mohawk Ave., kjer se še vedno nahaja pod zdravniško oskrbo. Najlepše se zahvaljuje prijateljem za obiske, cvetlice in kartice, ki jih je prejel. Prijatelj ga sedaj lahko obiščejo na domu.

“ENAKOPRAVNOST”

Owned and Published by
THE AMERICAN JUGOSLAV PRINTING & PUBLISHING CO.
6231 ST. CLAIR AVENUE CLEVELAND 3, OHIO
Henderson 1-5311 — Henderson 1-5312
Issued Every Day Except Saturdays, Sundays and Holidays

SUBSCRIPTION RATES—(CENE NAROCNINI)
By Carrier and Mail in Cleveland and Out of Town:
(Po raznašalcu in po pošti v Clevelandu in izven mesta):
For One Year—(Za eno leto) \$3.50
For Six Months—(Za šest mesecev) 5.00
For Three Months—(Za tri mesece) 3.00

For Canada, Europe and Other Foreign Countries:
(Za Kanado, Evropo in druge inozemske države):
For One Year—(Za eno leto) \$10.00
For Six Months—(Za šest mesecev) 6.00
For Three Months—(Za tri mesece) 3.50

Entered as Second Class Matter April 26th, 1918 at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of Congress of March 3, 1879.

104

TITOIZEM NA ČESKEM?

(3)

Čehi so imeli poleg Poljakov najbolj razgibano, pa tudi slavno zgodovino. Obkroženi od vseh strani od narodnega sovražnika razen pasov na vzhodni strani svojih meja, so vodili ljute borbe za svoj obstanek, borbe proti dednemu sovražniku Nemcem. V stoletjih so razvili silno kulturo in civilizacijo. Morda je med Slovani malo kultur, ki bi bile na vseh poljih tako samoniklo narodne kot je to slučaj ravno pri Čehih. Naj le udari češka struna kjerkoli po svetu, veš takoj, da gre za češko muziko. Ko stopaš po zlati Pragi, predvsem po starem zgodovinskem delu, ki se imenuje Mala Strana, ne vidiš pred seboj mrtvih zidov, ampak umetnost zdihujočo zgodovino. Tu so se sestale razvojne poti srednje Evrope in Češke posebej. Pri vsakem koraku pa naletiš na povdarek, "češki narod, češka narodnost."

S vprašanjem verske reformacije v srednjem veku je združeno ime češkega reformatorja Husa. V Pragi je stal spomenik ravno pred praškim magistratom in so Čehi tolmačili dušo tega spomenika kot vpitje po narodnosti.

Čehi so v svojem povdaranju narodnosti ustanovili češko narodno cerkev. Ta cerkev sicer ni bila glavna, vendar številčno pomembna. Narodnost in zopet narodnost! Zlata Praga je bila nešteto krat mesto, kjer so se vršili različni slovanski kongresi. Zlata Praga je kratkoma veljala za črpalko, ki je črpala duhovne sile naroda in slovanstva, a istočasno za rezervar kulturnih slovanskih zakladov, ki jih je bogato trosila med vse.

Morda so bili med vsemi Slovani ravno Čehi najbolj vneti za Ruse. Predvsem meščanstvo in inteligenca. Znano je ime češkega politika te struje Kramera, ki je bil v bivši Avstriji radi svojega slovanofilstva obsojen na smrt, a je ušel smrti.

Edvard Beneš je kot prvi zunanji minister Češkoslovaške po njeni ustanovitvi skušal ustvariti teritorialno zvezo, vsaj pa zgraditi most, preko katerega bo šla Češkoslovaška do Rusije. Tej zamisli je podredil malo Podkarpatsko Rusijo, po večini ukrajinsko pokrajino z mešanico drugih narodov, češki narodni državi.

V gospodarskem pogledu je bila Češka sama sebi zadostujoča. Dežela, kjer se je kosala industrija s kmetijstvom, naravna lepota, ki je mikala turiste z notranjimi zakladi zemlje. V Češki si imel vse—od krasnih polj, sanjavih gozdov, osrčij zemlje polnih mineralnih voda, premoga in rud do pridnih rok in inteligentnih glav, ki so znale izkoristiti te naravne zaklade. Češki standard življenja je bil najvišji med državami, ki so nastale na razvalinah bivše avstro-ogrske monarhije. Spretno vodstvo zunanje politike v rokah Edvarda Beneša je uvrstilo Češko med pomembnejšo državo v zunanjem svetu in vplivu kot bi ji to šlo po številu prebivalstva in obsegu ozemlja. Če si se na primer predstavil med neevropskimi narodi, pa tudi med slednjimi kot Jugoslovani, je tujec v večih slučajih mislil na Češko, ko si govoril o Jugoslaviji.

V državni upravi je bila Češka politično zrela in demokratsko urejena. Kljub temu, da je bilo tudi med Čehi mnogo političnih strank, katerih programi so se zdeli včasih nepremostljivi in nikakor ne podlaga za skupno delo, je vladala v Pragi koalicija strank, ki se je lahko zedinila na skupnem vladinem programu. Zato se je na Češkem vladalo in upravljalo in se ni križarilo po francoskem ali jugoslovanskem vzgledu.

Močno nemško manjšino na severu, znano pod imenom Sudetski Nemci, so skušali Čehi pritegniti k sodelovanju. To sodelovanje je obetalo, da bo postalo trajno in novi steber pri zgradbi češkoslovaške države. Prišla je svetovna vojna, ki je ne samo porušila ta steber, ampak je razbila državo.

V glavnem: Čehi so se uveljavili kot državotvoren narod odlično doma, v svoji propagandi prekomerno v zunanjem svetu. Pridobljena svoboda jim je dala priliko, da so skoristili zemeljska bogastva svoje zemlje. Visoki standard jih je uvrščal med prve narode. Naravna nadarjenost jih je usposabljal, da so zasedali celo v inozemstvu važna mesta. Češka industrija, da imenujemo samo Bata, je začela z ekspanzijo, ki je med državami velikosti Češke redke primer človeške energije in nadarjenosti.

Toda še nekaj se je zgodilo: Čehom so dejali, da so postali Francozi med Slovani. Narod, ki je življensko, kakor se je trdilo prekmalu dozorel in se vdal uživanju in materializmu. Kakor, da bi hotel, da v enem rodu použije plodove stoletnih borb svojih prednikov. Kaj pa, če bo treba znova poklicati v življenje vse svoje odporne sile če bo narod v nevarnosti?! L. Č.

UREDNIKOVA POŠTA

Koncert Mladinskega pevskega zbora

Pisatelj Louis Adamič

Mladinski pevski zbor—mladina koncert posveča ta za sina velikih del, sobrat trpina, naj si je zvezda Ti spomina.

Žalostno je odjeknila novica v srcih Slovencev, da je nenadna smrt pretrgala nit življenja velikemu sinu našega majhnega naroda, pisatelju Louis Adamiču. Marsikdo ni mogel verjeti, da ga ni več med živimi. Ker je pisal v angleščini, je bil tako dobro znan med našo mladino kot med nami starejšimi. Njegova velika dela ga dovolj dobro in jasno opisujejo, da se ne rabi nobenega opisovanja od strani Mladinskega zbora.

Zato pa zbor posvečuje svoj koncert, kateri se vrši v nedeljo, 9. decembra spominu pisatelja Louis Adamiča. Na koncertu mu naši tanjmlajši tudi zapojejo žalostinko.

Na programu bo tudi nekaj godbenih točk od posameznih otrok. Sami so vprašali, ne da bi starši morali zanje vprašati, da bi se radi pokazali tudi v glasbi, kar je zelo razveseljivo, da si sami pomagajo naprej. Seveda se jim je z veseljem ugodilo, da se pokažejo in s tem dobijo še več poguma do učenja med seboj ter s časom, ako je mogoče si ustanovijo svoje orkestre in gredo v narodnem nesebičnem duhu skupaj naprej. Čimveč mladih orkestrov se ustanovi, temboljše bo za naša društva, ki komaj dihaajo pod težo dragih orkestrov (pa ne toliko boljših kot dražjih). Večkrat se zgodi, da morajo vsi društveni delati samo za godbo, kar tudi nekaj pripomore, da se počasi zapirajo naše dvorane.

Mislil, da je mladinski pevski zbor najbolj primerno zbirališče, da se naši otroci poleg petja pokažejo tudi v godbi. Zato stariši, ako se vaš otrok uči kakkega glasbila, pripeljite ga v dvorano in naj postane član mladinskega zbora, kjer se bo pokazal s svojo godbo, da bo imel več prilike za naprej.

Program bo, kolikor mogoče v danih razmerah, dober in pester. Kot je bilo že poročano, se bo tudi jemalo premikajoče slike koncerta.

Pevovodja je Mr. J. Gregor in pianistka pa Miss Eleanor Pavli. Ni umestno samo tožiti, da pesamo, mi moramo naši pridni mladini pokazati s svojo navzočnostjo, da cenimo njen trud na našem kulturnem polju, da bo imela več poguma in vztrajnosti. Zato je pričakovati, da vsi tisti, ki jim je mogoče in ki cenijo delo naših mladih, bodo navzoči pri koncertu Mladinskega pevskega zbora, kateri se vrši v nedeljo, 9. decembra v Slovenskem delavskem domu na Waterloo Rd.

J. Tomšič.

Letna seja

CLEVELAND, Ohio—Članstvo društva V boj, št. 53 SNPJ opozarjam, da se vrši letna društvena seja v nedeljo, 9. decembra. Seja se vrši v navadnih prostorih ter se prične točno ob 9. uri dopoldne. Letna seja je važna, ker izvoliti je treba društveni odbor za leto 1952 in poleg pa tudi dati odboru nekaj načrt delovanja za prihodnje leto.

Slišali boste tudi poročila naše zadnje prireditve, katere se je vršila v zadnjem mesecu—na Martinovo nedeljo. Prosim vse člane in članice, udeležite se vsi te seje.

Z bratskim pozdravom,
John Sorz, predsednik.

Plošče za božično darilo

CHICAGO, Ill.—Vesele božične praznike in srečno novo leto vam želi pevski zbor "France Prešeren." Vi pa lahko na najlepši način voščite praznike svojim prijateljem in sorodnikom, ako naročite zanje "Album Prešernovih pesmi." Vaši sorodniki in prijatelji bodo prav gotovo imeli vesele praznike, ko bodo poslušali lepe slovenske pesmi, in srečni prazniki bodo za nje, ko bodo vedeli, da ste se jih vi spomnili s tako lepim trajnim darilom.

Vsi dobro veste, da slovenska pesem, če je ubrano zapeta, nikdar ne postane stara, in dobimo lep duševni užitek, kadar jo poslušamo. Pesem spremlja Slovence od zibel do groba. Mati poje detetu ob zibel takoj, ko ga povije v plenic, in ko oče zasliši jok otroka, takoj ponosno pravi svojim prijateljem: "Ali ga slišite, dober glas ima, pevec bo!"

Ko smo hodili v šolo, ko smo bili zaljubljeni, ko smo šli k vojakom, ko smo se oženili, ko smo postali stari, ko smo bili veseli in žalostni, da vse to in še veliko več je tako na lep način povezano v slovenski narodni pesmi, ki se prične: "Kjer so me zibali, mamica moja..." in končan z: "Vigred se povrne, tratica pogrne se s cveticami, ali prijatelja več nazaj ne bo."

Tukaj v Ameriki, ko smo vsi tako zaljubljeni v "sveti dolar," je zelo težko dobiti in držati skupaj ljudi, kateri so pripravljeno žrtvovati čas in denar slovenski kulturi na altar. Koliko je truda, predno se spravi na oder pesem ali igro, samo tisti vedo, ki so imeli skušnje v tem.

Pevski zbor "France Prešeren" ima že več kot polovico v Ameriki rojenih pevcev, in posebno tem fantom boste dali korajžo, če kupite "Prešernov Album." S to vašo malo žrtvo boste gotovo podaljšali življenje lepi slovenski pesmi tukaj v Ameriki.

Za vse nadaljne informacije se obrnite na Frank Japič, 2354 So. Ridgway Ave., Chicago 23, Ill.

Z narodnim pozdravom,
Anton Krapenc.

Društvo Kras ima letno sejo

CLEVELAND, Ohio—Članstvu društva Kras, št. 8 SDZ se naznanja, da se vrši naša redna letna seja v nedeljo, 9. decembra ob 1.30 uri popoldne v zgornji dvorani Slovenskega doma na Holmes Ave.

Pomen društvenih in še posebno letnih sej naših društev je, da se pregleda poslovanje tekočega leta in pripravi program

za prihodnje leto. Ker je veliko sklepov, katere se napravi na letni seji, v veljavi za celo prihodnje leto, je dolžnost vsakega člana, kateri se količkar zanima za svoje društvo, da je na seji navzoč; tako, da ne bo potem brezpotrebnega zabavljanja, zakaj se je in zakaj se ni to in to sklenilo. Ena najvažnejših točk letne seje je: izvolitev društvenega odbora za prihodnje leto, ker kakršen je odbor, tako je društvo.

Da bo ta naša seja bolj privlačna, smo sklenili, da se bo po seji serviralo brezplačen prigrizek in seveda pijača bo tudi zraven.

Torej na svidenje v nedeljo v Slovenskem domu!

Joško Jerkič, predsednik.

Čast, komur čast!

MIAMI, Fla.—Kar razveselila sem se novice, da bo s Cankarjevo vpriporitvijo drame "Ekvinokcij" v nedeljo, 9. decembra v Slovenskem narodnem domu počaščena za njeno 30-letno kulturno udejstvovanje, naša clevelandška pevka in igralka Josephine Milavec-Levstik. To novico mi je sporočila Annie Belle-tova, in sicer po naročilu Antona Eppicha, avtorja te ideje, s prošnjo, da bi se tudi jaz oglasila s kakim dopisom in pripomogla k uspehu te prireditve.

Vsekakor gre vodstvu dramskega zbora Ivan Cankar priznanje, ker skuša to idejo temeljito izpeljati. Kot se že vidi, so se organizirali z dobro zamišljeno reklamo; oskrbeli prvovrstnega režiserja, kateri si je izbral tudi prvovrstne igrance, ki bodo nastopili s slavljenko.

Ker vem, da bodo imeli drugi marsikaj povedati na račun igre, kot ostalega osebja, ki je važno za doseg popolnega uspeha pri vsaki predstavi, se bom omejila le na kratek opis njenega igralskega življenja, v kolikor sem imela sama z njo stike. Sicer je imela vedno važne vloge skoro v vseh podanih operah in fine in nepozabne vloge pri drami.

Pisati o Josienih vrlinah z ozirom na njene številne nastope, je prav lahko, ker jo vsak dobro pozna. Ni ga menda Slovencev v Clevelandu, ki je ne bi videl v enem ali drugem slučaju kot pevko in igralko. Vile rojenice so jo obdarile z zunanostjo in z vsemi potrebnimi talenti, katere se zahteva od prave poklicne igralkice.

Njena visoka postava ji dobro služi v dostojanstvenih vlogah in kakovost glasu, to je mezzosopran ali alt, ki je nenavadno močan in izšolan, se zлага s to kombinacijo. Poleg teh dveh prednosti, ima nenavdno sigurnost odrski nastop s svojim načitnim prednašanjem, z vedno umestnimi kretnjami in gesti-

kulucijo in vedno brez pretiravanja uporabljajočo obrazno mimiko. Njena sigurnost v nastopu in vlogi do podrobnosti, jo igralsko tako sprosti, da ne pride nikoli v zadrego. Za vse to se mora zahvaliti tudi njenemu neprecenljivemu spominu. Ta igra veliko vlogo.

In posedujoč vse te vrline, se ni čuditi, da se režiser ali direktor kaj rad in pogosto zateče k njej z dobro vlogo, katere ona nikdar ne odreče. Dasi je v Ameriki rojena, je slovensčino vedno dobro obvladala in se s časom vedno bolj spopolnjevala. Imela je dobro učiteljico tudi doma v osebi svoje matere, katere je najbrže znala vse igre na pamet, kajti pri učenju je Mrs. Milavec mogla čitati dialog vseh njenih predigralcev.

To je menda dovolj povedano in dovolj zahtevano, preden se Josie pritise končni pečat priznanja v petju in drami.

Da sem jo spoznala kot zgoraj navajam, mi je bilo mogoče, ker sva pogosto skupaj nastopali. Spoznali sva se pri pevskem zboru "Zarja" in prvič skupaj peli leta 1930 v operi "Gorenjski slavček," kjer je pelala vlogo matere. Naslednje leto sva spet skupaj nastopili v operi "Marta." Bili smo vsi začetniki v opernem petju in vsak nos vseh visoko cenili. Obe operi sta bili nepričakovano dobro ocenjeni po poklicnih mestnih kritikih in seveda je bila Josie vedno med prvimi. Doživeli smo veliko lepih ur in si tako nanizali veliko prijetnih spominov. (Neprijetnih se itak ne izplača držati v spominu).

Po nastopih v operi, so jo režiserji izsledili kot fino igralko, bodisi za drame ali komedije. Spet sva se znašli skupaj v igrah. Menda je slučaj tako nanesel. Gotova sem pa, da je režiser Steblaj tako odločil, da je sam igral gospodarja ali očeta, Josie njegovo ženo, a jaz njuno hči. To se je rado ponavljalo. Spominjam se, da smo igrali s tem zasedanjem vlog igr "Amerikanec na Trški gori" kar trikrat.

Prvič je bila ponovljena za nabavo G. H. Peruškove slike za clevelandski muzej, a drugič za proslavo spominu umrlega pisatelja in profesorja dr. Ivana Laha v Ljubljani. Njegov brat Mihael Lach iz Clevelanda je povabil na to prireditev tudi pokojnega pisatelja Louisa Adamiča kot govornika. Ker so se dejanja dogajala na Dolenjskem, od koder sam Adamič prihaja, se mu je na obrazu čitalo, kako je igro resnično užival in se na ves glas smejal različnim prizorom in pesmi o Martinu Keburu, katero je v kompletu v dolenjskem narečju zapel turojeni mladenič Rudi Germ.

Malo sem zašla, toda to je vse v zvezi z Josie, ker je sodelovala za različne namene. Tako je postala pri dramskem zboru Ivana Cankarja udomačena in zelo priljubljena. Po letu 1937 sem tudi sama prevzela režijo pri Cankarju in pri izbiri karakterjev njo pogosto izbrala in lahko rečem, da pri vseh njenih vrlinah ni nikdar oporekala meni ali drugim režiserjem. Takoj je razumela, kar ji je bilo raztolmačeno in se radevolje po tem ravnala.

Sedaj mi prkarat na leto piše in poroča, kadar vpriporijo kaj lepega. Posebno pred pustom me opozori, da se bo treba pripraviti s kako komedijo in me vabi v Cleveland. Vidi se, da ima veliko smisla za humor, obenem se ji pa toži po kaki dobri vlogi.

Nagovarjala sem jo že, naj sama prevzame režijo, ker je predvarna in razsodna in če bo rabila pomoč, ji bo vedno kdo prejšnjih režiserjev rad pomagal. Saj živi Joe Skuk v bližini Doma in je bil vedno vnet za dramatik. Toda za ta posel se pa še ne poda, ker menda sama vidi, da je s tem v zvezi ogromnega dela.

Se nekaj mi je o njej znano, česar pa ne bo imel vsak prilike

slišati, in to je, da zna imenitno oponašati ali imitirati. (Tudi ne bom navedla koga zna oponašati, ker to je bilo pokazano le med intimnimi prijatelji in edino njena sestra Vera Slejko jo je znala nagovoriti, da nam je naredila zabavo). Tudi to se v Ameriki smatra kot posebno umetnost. Kdor jo je imel priliko slišati, ko je bila za kaj takega razpoložena, bo priznal, da je tudi v tem mojster.

Meni ne bo dana prilika, da bi prisostvovala nedeljski drami "Ekvinokcij," kar pomeni nevihto, toda komurkoli je dana prilika, naj ne zamudi te predstave. Gotova sem, da se bodo tudi ostali igralci kosali s slavljenko in zares podali predstavo, ki bo čast zboru in posameznim igralcem.

Želim vam veliko uspeha pri nedeljski predstavi in bodite mi vsi pristrčno pozdravljeni!

Tončka Simič.

Dve toči v 30 letih

CLEVELAND, Ohio—Včasih je lušno, lušno b'lo, ko so rože b'le, pa je toča prišla, vse rožice uničila. Človek je primoran pisati, tudi če se mu ne ljubi, ter ni to njegov poklic—pisarenje pa se pri najboljši volji ne more ubraniti. Zgodi se tudi človeku, ki piše, da včasih kaj prav zapiše, pa čitatelji narobe čitajo ali razumejo in obratno, enemu ali drugemu ne ustreza in obratno, pa prične iz ene ali druge strani toča padati, da se jo je težko ubraniti; tako nekako se tudi meni godi.

Povem vam, da sem bil že pred štiridesetimi leti priča toči v okolici Ptuja na Štajerskem, kjer sem imel priliko videti, kaj vse, koliko žalosti, ta čudna naravna stvar zmore storiti, brez da bi vprašala za dovoljenje onega, po čigar polju se vsuje. Imel sem priliko velikokrat hoditi po tem lepem in rodovitnem Dravskem polju ter opazovati in uživati, kako lepo je vse uspevalo na tem polju—pa se je stemnilo in v desetih minutah je bilo vse to uničeno, ves up in trud prebivalstva pokončan. Po tej naravni nesreči je omenjeno polje izgledalo kot puščava v Afriki; nikjer ni več ostalo kaj zelenega, vse je bilo opustošeno.

Predstavljam si še sedaj, kako veselje je bilo to polje ogledovati pred točo, a kako strah na slika je bila to polje po toči. Povem vam, da je bilo to res žalostno, posebno še za tamošnje prebivalstvo. Kako so oni potrti hodili in premišljevali, kje bo še prihodnja letina, kje je vse naše trudopolno delo, vse je uničeno, kaj sedaj početi?

Kakor sem že prej omenil, je polje v okolici Ptuja rodovitno, vsako leto so veliko ajde sejali, čim več tega leta, ker so skoro vse njive preorali in ajdo sejali, sadili fižol, a na čuda čudo je to dvoje tako obrodilo kot še nikdar poprej. Ko je bila ajda v cvetju, je bila zopet tretja slika tega polja v tem letu, ko je pa zopet polje izgledalo, kot bi bilo kje na morju, ker kadar je velični pihal, se je ajda zibala kot valovi, a tam pa tam se je vide-lo fižol na kolih kot bi bile male barčice razstrešene po tem morju med valovi. Res lepa slika, dež za soncem mora biti in za žalostjo veselje priiti.

Dalje omenim še to, da je sadno drevje en mesec po toči, ko se je obrastlo, znova ozelenelo, potem cvetelo kot v najlepši spomladi, trgal sem cvetje od jablan, katerega sem hranil več let v knjigah za spomin na to naravno katastrofo. Iz tega cvetja je zopet obrodilo sadje in so bile nekatere jablane prav obložene z novimi jabolki, katere pa niso dozorela, ker je bil čas prekratek, so kar ostala na drevsih, da si jih lahko tudi o Božiču še trgal. Ali ni ta naravna čudna in nihče se je ne more ubraniti, ravno tako ne kdorkoli in pri tem ostane, tako je bilo, ko nas ni bilo in tako še bo, ko nas ne bo.

(Dalje na 3. strani)

Tehnična treninga pri armadi

Najsibo doma ali preko morja imajo ameriški vojaki priliko nadaljevati svojo izobrazbo in tehnično treningo. Kakor vidite na zgornji sliki, je vojak študent šole za Diesel mehanika, in sicer

je dodeljen inženirski šoli pod vojaško komando v Murnau na Nemškem. Praktična izkušnja pri delu na vozilih in motorjih, je glavni čin pouka.

Fran Milčinski:

Cvetje in trnje

STARODAVNI MUHOBOR

(Nadaljevanje)

Navsezgodaj je prišel župan, kmalu za njim zdravnik, ki je odredil pred vsem mir, in v teku dopolne je pri zadnjih vratih prišla v hišo tudi Čopka. Delala je zelo vljuden obraz in je odprla usta, da bi rekla gospe Podražajev: "Dobro jutro!" — pa namesto pozdrava se je pričela jokati in potem sta se jokali obe!

DEVETO POGLAVJE

V hudih skripeh je bil župan. Hvala Bogu — umrl ne bo Jan! Zdravnik je rekel, da utegne v treh, štirih tednih popolnoma okrevati, dasi je poškodba težka. Tako je povedal zdravnik in se zraven pobahal s svojim pravniskim znanjem, češ: "paragraf 152. kazenskega zakona — šest mesecev do enega leta je — Slaba tolažba za župana!" Orožniki tudi že okoli vohajo, zdaj zdaj bo vse prišlo na dan in potem — zbogom županstvo in ugled! — kar ga je najbolj trlo: z živo dušo se ni mogel posvetovati o teh svojih težavah, da se ne izda. Tako so mu frčale neprijazne misli po glavi in ga begale.

Ni strel, koj drugi dan se je peljal v mesto in se po svet zašel k dr. Gadu. Saj dr. Gad je bil odvnetnik in vrhotele državni poslanec Muhobora, torej oseba v vsakem oziru vredna zaupanja. Poiskal pa je v pisarni.

"O, naš dični gospod župan!" ga je prijazno pozdravil dr. Gad. "To me veseli, izredno me veseli. Kosili boste seveda pri meni, brez ugovora! Pri kosilu se človek na marsikaj spomni, kar bi sicer pozabil. Toliko časa vas že nisem videl — kaj pa je kaj novega v Muhoboru? Gospa podroga zdrava? Gospodična hčerka zdrava?" — in med vsemi temi vprašanji je tudi že telefoniral domov soprog: "Iman go, postavi par steklenic v led, že veš!" Gospod državni poslanec je vedel, kako se vzdržuje disciplino med volivci.

Župan je odločil suknjo in kučmo in sedla sta. Ni vedel, kako bi pričel, potem pa je kar z obema rokama zgrabil odvnetnika za desnico:

"Gospod doktor, vi mi morate pomagati, drugače sem izgubljen!"

"Kaj pa je, preljubi gospod župan?" se je začudil dr. Gad.

Nato je župan pošteno in po pravici vse razodel, kakor je bilo: Vračal se je od "Pokapolonice", razburjen je bil in pijača se ga je bila bolj prišla kakor druge poti. Šel je nalašč naokoli skozi vrt, morebiti bi zalotil tiste zavržene zlikovce, ki mu v zadnjem času delajo škodo in nesnago okoli hiše. Pa naleti ko neč hiše človeka, ki se je ravno pripogibal, da pobere kaj drugega nego kamen. Zgrabila ga je jezica — zdaj ima falota v pesteh, tema je bila, pa je s palico zamahnil po njem. Toda ni bil pravi — bil je Podražajev Janko!

Palica pa je tudi pretirno prileta; hotel je zaniknega škododelca le malo postraševati, tako po očetovski — na, pa so se o ne-mu možgani pretresli in zdravnik pravi: "Šest mesecev do enega leta!"

"Mm, mm," je rekel dr. Gad in majal z glavo, "obžalujem, obžalujem, to je res nerodno... Toda potolažite se, gospod župan, kar je v moji moči... Kazenski zagovor prav rad prevzamem, tudi upam, da se zna-ževa pod postavno mero s kakimi šestimi tedni ječe, saj kaznovani se niste bili — kajne? Seveda županstvo — za županstvo

je škoda!"

Županu je kar migljalo pred očmi.

"Ali druge pomoči ni? Zaprt moram biti? Te sramote ne preživim, ne, rajši umrem!" Vstal je.

"Pomirite se, gospod župan, prosim vas, sedite. Tako stvar je treba čisto mirno, hladnokrvno preudariti. Na sodnijo ste bili že klicani?"

"Ne! Saj še ne vedo, da sem ga jaz. Le vi to zdaj veste, gospod doktor, in Janko Podražaj seveda, pa ta ni še nikomur povedal, mislim. Zdravnik mu je prepovedal govoriti... Včeraj zjutraj sem bil pri njem, govoriti nisem mogel z njim, njegova mati je bila zraven, toda znamenje sem mu dal: kazalec sem položil na ustrnice, naj molči, pa me je razumel in z očmi pomignil, značajan fant je — in saj ga rad odškodujem, pošteno, bogato. Le v ječo ne!"

"Ali je sodna komisija že bila ga zaslila?" je vprašal dr. Gad. "Se ne! Ali vsak hip lahko pride. Zdaj — prav to bi vas rad vprašal, gospod doktor. Ali mora Janko sodnijo povedati resnico, ko bo vprašan, ali lahko reče, da ne ve — noč je bila temna, udarjen je bil odzadaj itd."

"Ne gre drugače, kot priča mora govoriti čisto resnico, sicer sam zapade ječi."

Ubogi župan si je brisal pot s čela.

"Kaj pa gospod doktor, ali bi ne šlo tako, da Janko kratkoma reče: Nočem povedati, kdo me je. — Kdo ga more siliti, da govori, ako noče!"

"Pač, pač, lahko se ga sili, z zaporom do šestih mesecev. — Saj v sorodu ali svaštvi ni z vami?"

"Ne!"

"Potem mora pričati. Nerodna stvar, nerodna... Toda kar bo mogoče... Prošnjo za pomilostitev nazadnje tudi lahko poravnava, — morebiti se vam kazni izpregleda ali vsaj izpremeni v denar. Škoda, da je naša stranka ta hip zopet v opoziciji, drugače bi sam govoril s pravosodnim ministrom! Škoda! — Le pomirite se gospod župan, vse, kar bo mogoče... Sicer pa — kdo je oni, ki ste ga — ki je poškodovan?"

"Podražajev Janko, upokoje-nega nadučitelja, našega tajnika sin. Morebiti se ga spominjate, tisti mladenič: vam nasproti je sedel takrat po volivnem shodu."

"Pa ne tisti pravnik, čeden, prijazen mladenič — pel je..."

"Da, tisti!"

"Tisti revež! Zdaj mi pa ni jasno... Povejte, gospod župan: kaj pa je mladi mož prav za prav iskal ponoči na vašem dvorišču? Ali morebiti stanuje pri vas?"

"Nič, pravnik ni imel opravka na našem dvorišču. Zato si je kolikortoliko sam kriv poškodbe! Kaj je iskal ponoči okoli naše hiše, ni težko uganiti: Julko je prišel klicat, moja hčer — za njo lazi, čeprav ve, da tega ne trpim. Zgodilo se je pod njenim oknom; pobiral je kamenček — tako sodim — da ji ga vrže v okno. Jaz sem pa mislil, da je kdo od Smerajčevih ali Cihvovih..."

Dr. Gad je pomislil.

"Čujte, župan," je rekel dr. Gad, "jaz ne poznam razmer, zato ne svetujem, ampak le vprašam. Ali je izključeno, gospod župan, ali je izključeno, da bi se vaša gospodična hčerka poročila z Podražajem. Vprašam zato: ako postane poškodovanec vaš zet, potem mu ni treba več pričati zoper vas, lahko se ubrani pričevanju. Tako bi ostala vsa stvar nerazkrita in pokopana."

(Dalje prihodnjije)

UREDNIKOVA POŠTA

DVE TOČI V 30 LETIH

(Nadaljevanje z 2. strani)

Ravno tako in še hujše se je zgodilo letos dne 5. julija v mojih rojstnih krajih v domovini, kjer je toča, kot sem že v enem prejšnjem dopisu opisal, vse uničila. Toča je padala skoraj eno uro, bila je debela kot kokašja jajca oziroma celi kosi leda. Tiste toče nisem videl, ker sedaj, 30 let pozneje, se nahajam tukaj v Ameriki, na toplem, pri pisalni mizi, kjer te vrstice pišem. Rečem pa, če je ona toča na Štajerskem vse uničila, ki ni bila tako debela in padala le deset minut, kako je mogla uničiti ta, v naših krajih, ki je bila debelejša in padala dalje časa, to lahko sami presodite.

Znano mi je, da rojaki na Štajerskem tedaj niso dobili nikake podpore od države, stare Jugoslavije, ker tedaj je bilo povsem drugače — dobilo se je vsega na trgu, medtem ko je sedaj vsega v pomanjkanju in se skoro nič ne dobi na trgu. Kakor sem zvedel, jim je država sedaj nekaj malega pomagala, dosti ne more, ker nima. Ako jim bo še, mi ni znano. Vem tudi to, da beračijo sedaj po okoliških vaseh in da tudi tam po teh zbira-ho hrano, da jim pomagajo se borno preživeti, ali zima je še dolga, kje bo še druga letina?

Torej, dragi rojaki in rojakinje, društva, domovi in vse druge organizacije na splošno, ki se niste prispevali, pridružite se Pomožnemu odboru, prispevajte te mali dar. Povem vam, da mi ne zbiramo za šolske potrebščine. So tudi potrebne, niso pa potrebne za preživetje. Tukaj je hrana najbolj potrebna in zato vas prosimo, saj mi ne prosimo, da bi velike vsote prispevali, prosimo pa, da vas bi veliki prispevali z malimi vsotami, ker vemo, da je to mogoče storiti slehernemu Slovencu in Slovenki ali organizaciji. Deležni bodo tudi tisti, ki imajo svojce tukaj, torej izgovor, pošljem svojim, ne drži, mogoče bodo več dobili v skupnosti.

Dalje vam povem, da do danes imamo vpisanih čez 530 posameznikov, katerih prispevane vsote so od 25 centov do \$50, torej nič ne merimo, kako visoka je vsota, štejemo pa, koliko nas bo, oziroma nas je, to je naše upanje. Ne odlašajte, pošljite takoj, to pa zato, ker je Pomožni odbor le začasn in mi bi radi to stvar čimprej zaključili. Ker imamo veliko dela in truda, moram omeniti, da je vse to delo in trud prostovoljno, edina plača nam bo zavest, da smo storili človečansko delo usmiljenja in pa kakšno poleno pod noge.

Naj še povem, ker sem že skoraj vse povedal, da kar se tiče prispevkov od organizacij na splošno, da so od \$2 do \$100 jako lepe vsote, ampak moram reči to, da se vas je neprispevali malo odzvalo. Ne vem zakaj, nekatere organizacije ne zmorejo niti 25 centov, medtem ko druge zmorejo do \$100. To ni in ne bo nam v ponos, ko se vendar smatramo, da smo radodarni slovenski narod. Tisti malo preudarite, ki ste postavljeni na vodstvo teh naših dičnih organizacij, katerih par sem tudi sam član. Dalje vam hočem predstaviti eno organizacijo, katere član sem tudi, a ni slovenska, to je Fisher Body Local No. 45 UAW-CIO, katere je prispevala brez enega giasu ugovora na moj poredlog, lepo vsoto \$50 za pomoč od toče prizadetim. Pomnite, da oni sploh ne vedo, kje je bila ta nesrečna toča.

Lahko bi vam še veliko pisal, imam še dosti za uhom, ali se bojim, da boste rekli: "Od kod je prišel ta Jehova, ki to piše, ker ga nihče ne pozna." A sila kola lomi.

Ravno tako se bojim uredniških škarij, ker ti jih imajo vedno nabrušene, če jih ne rabijo

za drugo, pa za slovnico, vsak po svoje. Prosim tudi uredništva naših slovenskih listov, saj vem, da nam greste na roko, le malo kibicam, da mi oprostite in se vsem skupaj zahvaljujem za naklonjenost v enem ali drugem oziru.

"Edina podpora ste nam vi v Ameriki." Srce me boli, upal in trudil sem se, pa slanica je prišla, ves moj up in trud uničila."

TABORIŠČA ZA MLADE LJUDI RAZLIČNIH VER

Poletje ni še tako daleč za nami, da bi se mladi ljudje ne spominjali več dogodkov, ki so jih doživeli, ko so bili dnevi še dolgi. Mnogi so našli delo preko poletja; mnogi so imeli priliko kopati se, brodati ali loviti ribe; mnogi so preživeli teden, dva ali tudi več v kakem taborišču na deželi. A med temi ljudmi z doživljaji v taboriščih so najbrže nabrali največ spominov oni, ki so preživeli nekaj časa v taboriščih raznih ver — in raznih plemen — taborišča, katere se vzdržuje v raznih delih dežele tekom mesecev počitnic.

Izraz "taborišče" se vporablja danes jako prosto. To ne pomeni več življenje v šotoru ali koči. Največkrat pomeni poletne sestanke mladih ljudi, pod nadzorstvom odraslih, ki se vrše v ugodnih življenjskih razmerah s kakim posebnim ciljem. V slučaju med-verskih taborov, se sestanejo mladi ljudje v kakem letovišču, ali na deželi, ali na kakem vseučilišču z namenom, da žive skupaj z mladino drugih ver in da se nauče razumeti jih. Ti mladi ljudje so običajno vodje mladinskih odborov, cerkvenih skupin, šolskih organizacij in slično, vsi v dobi visoke šole ali vseučilišč — stari torej nekako 20 let.

Tekom preteklega poletja je bilo sedem med-verskih taborišč del vzporeda za človečanske odnose, katerega je priredila organizacija Christian Youth Movement in Anti-Defamation League of B'nai B'rith.

Z The United Christian Youth Movement of the National Council of Churches, je zvezanih skoro 10 milijonov protestantskih mladih ljudi. Poudarjalo je vedno zanimanje mladih krščanskih ljudi za pravico, nepristranost in soglasje med obojaki raznih verskih, plemenskih in narodnostnih skupin, katere tvorijo Ameriko. Katoliška cerkev sicer ni bila uradno zastopana na teh med-verskih sestankih, nekaterih so se pa udeležili katoliški zastopniki, in na takih sestankih so skušali katoličani, kot tudi protestantje in judje, pojasniti svojo vero onim, kojih vera se razlikuje od njihove.

Ko so dospeli na enega teh sedmerih med-verskih taborov, so prišli mnogi mladi ljudje prvič v stik s člani drugačnega veroizpovedanja, drugačnih plemenskih in narodnostnih skupin, katere so del one iste občine, iz katere so sami prišli. Kon-

To sem zapisal radi tega, ker če ne bo tako kot bi moralo biti, da vas bom kdaj v bodočnosti opomnil in pojasnil, kaj sem s tem mislil.

Ob koncu pozdravljam vse rojake in rojakinje in vse druge, s katerimi sem prišel v dotiko ter želim vse najboljše k praznikom.

Se priporočam za več dela!

Joseph Pugelj.

čeno, to je pač ono, za kar so ti mladi ljudje prišli na tak sestanek; pozorni, odgovorni, radovedni žele preiskati in razumeti druge vere, kulture drugih skupin. V taborišču jim pomagajo duhovni obeh ver — kristjanski in judovski — kot tudi strokovnjaki za med-skupinske odnose. Vodje razprav navdušujejo mlade ljudi, da se nauče razumeti vere, kulture in probleme drugih ter poudarjajo spoštovanje, katero dolgujejo tovarišem.

Ker nudijo ti med-verski tabori tudi izkušnjo v življenju s člani drugačnih skupin, se dodaja, kjer mogoče, razlago drugih ver in obredov s pomočjo zabav kot narodni plesi, šport, skupno petje — zabave, ki obujajo čut tovarštva.

Uspeh prvih takih sestankov je pospešil razvoj tega medverskega vzporeda za mlade ljudi. Prvi tak sestanek se je vršil leta 1947 in koncem istega je eden članov izrazil občutke mnogih tovarišev z naslednjimi besedami:

"Večina nas bo odšla od tu z bolj globoko zvestobo svoji lastni veri in večjim spoštovanjem napram drugim veram."

Član enega sestanka prošlega poletja je poudaril važnost nadaljnjega izgleda, ko je rekel, da se je iznebil na podlagi izkušnje v taborišču, dvoma o možnosti živeti v resničnem soglasju z drugimi skupinami. V splošnem se vrnejo mladi ljudje iz taborišč v svoje občine boljši Amerikanci. Mnogi iz skupine 40, ki so se udeležili prvega sestanka, so se vrnili domov in pričeli bolj živahno delovati v svojih občinah ter pri verskih, bratskih in organizacijah za civilne svobostine.

Člani enega taborišča v prošlem poletju so pa takoj pričeli delovati za drugi sestanek, kateri se je vršil koncem septembra, da bi imeli tudi drugi mladi ljudje priliko izkoristiti izkušnje življenja z med-verskimi in med-skupinskimi mladimi ljudmi.

Ker so ti posebni med-verski sestanki vzpored, ki naj se nadaljuje, je pričakovati, da se bo poletja podvojilo ali potrojilo v letu 1952 in da bodo zavzeli mladi ljudje raznih narodnosti in plemenskih skupin mnogo bolj važne postojanke v tej deželi.

(Common Council)

OGLASAJTE V ENAKOPRAVNOSTI

Vojski študirajo komplicirane instrumente

Armada nudi na izbero mnogo tehničnih karier, kakor je spoznal Pvt. Harry Cooperman iz Philadelphije (na sredi), ki kaže svojim so-vojakom skrivnosti aparata za kontrolo ognja v ordinančni šoli v Aberdeen

Proving Ground, Md. Predno je Pvt. Cooperman vstopil k vojakom je bil mehanični inženir. Saržent-učitelj (zgoraj na desni strani) strogo pazi, da njegovi študentje v podrobnosti poznajo aparat.

PO STO LETIH

V mali gorski kraljevini Nepal v Himalajah, med Indijo in Tibetom, je kralj šele po sto letih prišel do besede. Nad sto let so deželi vladali ministrski predsedniki iz rodbine Rana; po smrti enega Rana je nastopil najstarejši moški član iste rodbine. Kralj Tribhubana, ki se smatra, da je včlovečeni hinduški bog Višnu, je bil le nekaj okrasek in je večinoma živel le v svoji palači.

Lani pa je kralj Tribhubana pobegnil v Indijo, odkoder je zasnoval revolto, ki je strmoglavila dinastijo ministrskih predsednikov. Na splošno je zadnja desetletja v navadi, da revolucije odpravijo kralje in njihove dinastije in jih nadomestijo s predsedniki, v Nepalju je pa obratno: revolta je pometla z dinastijo dednih ministrskih predsednikov in poverila vladarsko oblast kralju.

—NOVA DOBA

AMERIŠKA IN EVROPSKA OZNAČBA MER

Pri čevljih je razlika v označbi 32½ do 33 točk, ki jih je treba odšteti od evropske mere, bodisi pri moških ali pri ženskih čevljih.

Na primer: če vam pišejo, da želijo čevlje št. 39, to je ameriška mera 6 in pol, št. 40 je 7, št. 41 je 8, št. 42 je 9, št. 43 je 10, št. 44 je 11.

Ženski čevlji so navadno manjši nego gornje mere. Tako bi na primer: št. 38 bila št. 6, 37 št. 5, 36 št. 4.

Ženske obleke: št. 40 je ameriško 32; 42 je 34; 44 je 36; 46 je 38; 48 je 40 itd., vedno za 8 točk manjše od evropske mere.

Enako je pri deklicah drugačna evropska mera. Št. 38 je ameriško 12; 40 št. 14; 42 je 16; 44 je 18 in 46 je 20.

Pri moških oblekah pa se začenja v Evropi z št. 42, kar je v Ameriki 33; 44 je 34; 46 je 36; 48 je 38; 50 je 39; 52 je 41; 54 je 43 in 56 je 44. (Se vrti med 10 in 11 točk razlike.)

Moške srajce: št. 35 je ameriško 13 in pol; 36 je 14; 37 je 14 in pol; 38 je 15; 39 je 15 in pol; 40 je 15½; 41 je 16; 42 je 16 in pol in 43 je 17.

Približna metrična dolžina po ameriški meri:

1 centimeter — 0.3937 inča.
1 meter — 3.2038 čevlja ali 1.0936 jarda.
1 kilometer — 0.6214 "statute" milje oziroma dolžina milje, sprejeta potom zakonodaje.
1 kilometer na vodni površini je 0.5369 "nautical" milje.

HIŠE NAPRODAJ

PRODA SE

zidana hiša za 2 družini, po 5 in 3 sob; v Euclidu. Garaža za dva avta, cementiran dovoz; vse nanovo in krasko dekorirano.

Za podrobnosti pokličite PAGE REALTY IV 1-9984

V OKOLICI EAST 173 ST.

Lesena hiša s 6 sobami; vse moderno, stroj za pomivanje posode, stroj za sežiganje odpadkov, plin, garaža.

CRAIG REALTY KE 1-8360

DELO DOBIJO ŽENSKE

ŠIVILJE

za delni čas
Power Machine operatorice, finishers,
Felling machine operatorice, za likanje.
Majhna izdelavnica športne oprave.
Delo od 10. do 4. ali delni čas.
JUNE WILLIAMS
MAHALA & CO.
SU 1-5818
ali po 5.30 uri EN 1-7468

RAZNO

MOZ IN ŽENA

srednjih let, oba zaposlena, iščeta stanovanje s 2, 3 ali 4 sobami. Pokličite pred 2. uro popoldne ali po 6. uri zvečer.

KE 1-4126

V blag spomin

ob 10. obletnici odkar je umrl naš dragi soprog in oče

ANTON STRAŽIŠAR

Zatisnil je svoje oči dne 5. decembra 1941.

10 let je že minilo, odkar si Ti zapustil nas, črna zemlja Te pokriva, ran izbrisal ni še čas.

Žalujoča soproga Mary, sin in hčerka

Cleveland, Ohio, dne 5. decembra 1951.

TRGOVINE NAPRODAJ

DELIKATESNA TRGOVINA NAPRODAJ

Delikatesna trgovina v slovenski naselbini se proda radi bolezn. Stanovanje zadaj na razpolago. Pokličite UT 1-8397

DELO DOBIJO MOŠKI

SCRAPER HANDS polni čas, najmanj 10 uri dnevno ali pa izurimo vajence. Visoka plača od ure.

Corban Scraping and Machinery Co. RA 1-3737 ali SK 1-6455 8905 Dickens Ave.

MOŠKI ZA TOVARNISKO DELO MATERIAL HANDLERS TEŽAKI

40 ur tedensko. Dobra plača od ure. Prosta zavarovalnina.

Stalno delo.

BISHOP & BABCOCK MFG. CO.
VOGAL E. 49 ST. IN HAMILTON

OLIVER

(na obrambnem delu) potrebuje

OPERATORJE

za
Large Single Spindle
DRILL PRESSES
TURRET LATHES
BORING MACHINES
MILLING MACHINE

LO SWING
ASSEMBLERS
EXTERNAL GRINDERS

Incentivna plača, takoj od začetka na incentivnem delu.

SHEET METAL LAYOUT
TOOL DESIGNERS
TOOL GRINDERS
(Carboloy)
TOOL & DIE MAKERS
TOOL MAKERS
TOOL ROOM MACHINE OPERATORS

Dobra plača od ure. Podpore, plačane počitnice in prazniki. Kavzula o življenjskih stroških, avtomatično povišanje do maksimalne plače; prispevajoča skupinska zavarovalnina za delavce in njih družine.

5% več za 2. shift
10% več za 3. shift
CAFETERIA V TOVARNI
Employment urad
odprt vsaki dan od 8. do 4.30; ob sobotah od 9. do 12.

THE OLIVER CORPORATION

19300 EUCLID AVE.
KE 1-0309

BELI DVOR

MLADINSKI ROMAN

SPISAL

GUSTAV ŠILIH

Predstavniki: Dr. Miloš Vauhnik

(Nadaljevanje)

Drhal je razžaljena. Z divjaskim krikom se usuje za njim in ga obkoli ob vzhodu na Stanovnikov vrt pred očmi presenečenih in nemalo prestrašenih gostov. Nekateri že vstajajo in se umikajo v varnejše notranje prostore, drugi nemirno pričakujejo bližajoči se pretep, iz katerega bi se kaj lahko izcimil povod za naskok slovenske narodne gostilne. Strah je razumljiv, predobro se še spominjajo ptujskih, celjskih in mariborskih dogodkov. Sicer, da bi se ponemčenci kaj podobnega dovolili v popolnoma slovenskem Zalesju ni verjetno... In ako bi si...? Odpor bi vsaj trenutno ne bil kdove kako učinkovit...

Lovrek se ne boji, ali mučno mu je, da je izpostavljen tolikim zijaalom. Naslonivši se na plot, ki mu zavaruje hrbet, vpraša razdraženo: "Kaj pomeni ta bedasta komedija? Pustite me pri miru!"

"Najprej te pretepemo!" mu zagrozi Ulrik.

"Dobro, dobro! Pretepimo ga!" povzame zbor in pritisne bližje.

"Nazaj!" zavpije Lovrek tako divje, da se fantini kričijo ko jesiharji plašno umaknejo. Samo Ulrik, čigar strastno sovraštvo je močnejše od razuma, stopi še bližje. Vse umolkne in upira poglede na nasprotnika.

"Jezik za zobe!" zakliče mladi

Miklašin na ves glas. "Poznamo te, seme zločinskega rodu! Kakršen oče, takšen sin... Oče ubojica, sin prijatelj morilec."

Ob tej žalitvi, ki ji ni dal najmanjšega povoda, Lovrek skoro omahne. Najrajši bi planil nad klevetnika in ga zmalinčil, vendar se premaga in odvrne s povzdignjenim glasom: "In tvoj oče je goljuf in tat! Ti si mu dostojen sin! On je mojemu očetu nekoč ukradel Beli dvor, ti bi rad ukradel mojo čast..."

S sklonjeno glavo in z krikom zabodenega tura se zakadi Ulrik v Lovreka, ki suhljatega, malce slabokrvnega dijaka z enim samim sunkom pahne v sredino njegovih prijateljev. Vinjene butice se razvnamejo, z vseh strani navale na Lovreka bijoč po njem z rokami in palicami. Nevarnost podesetori fantove moči. Njegov siloviti zamah vrže sprednjo vrsto na tla in jo povalja po prahu, nato zahrešči plot: z enim samim prijemom odtrga debelo lato in jo zavijti nad svojo glavo. Okrvavljen in raztrgan, s plameničimi očmi skoči med napadalce, ki mahoma pokažejo pete in se rezko kričijo razbeže po trgu.

Ves prašen in kakor pijan se pobira Ulrik s tal, s krvavimi očmi buli v zmagovitega nasprotnika in ponavlja s penastimi usti, kakor da je ob pamet: "Prekliči, lopov! Prekliči, lopov!"

S pridržano sapo pričakujejo

ljude nadaljnega spopada in od neznosne napetosti jim gomaže telesa. Kruto radovedni, skoroda krvi željni pogledi počasi osvestijo Lovreka. Urezali se bodo, on jim ne priredi petelinjega boja!

S prezirljivo kretnjo spusti kol na tla: "Konec komedije!"

Preden more oditi, skoči Ulrik še enkrat predenj. Zastavivši mu pot, mu vli s presenetljivo odločnostjo: "Prekliči, kar si dejal o mojem očetu!"

Lovreku se zdi fantovo početje več kot smešno. Ta suha južina, mesto da bi mu bila hvala za njegovo velikodušnost, se zaganja vanj, napadenega in užaljenega. Sprva mu sploh ne mara odgovoriti pa se premisli in reče: "Resnice ne preključem!"

Ne da bi se ogledal okrog sebe, porine Ulrika na stran, in krene skozi odmakajočo se množico proti domu, hoteč se čim prej rešiti neprijetnih zijaal in zmedenega nasprotnika.

Ni še napravil pet korakov, ko zasliši za svojim hrbtom prestrašeno vpitje. Preden se more ozreti, tebebi silen udarec na njegov tilnik, tako da omamljen omahne naprej in se komaj ujame na kolena. Skozi krvavo meglo, migotajočo pred njegovimi očmi, uzre Ulrika, ki stoji z odloženim kolom, kakor prikovan sredi ceste. Ob tem pogledu popade Lovreka zverska besnost. Z nečloveškim krikom tiplje okrog sebe, kakor bi iskal zavratnega napadalca, nato sunkoma vstane in se zažene za odrevenelim Ulrikom, ki v grozi kžeži k Stanovnikovemu plotu. Kol mu zdrkne iz trepetajoče desnice.

Lovrekove roke ujamejo Ulrika, stisnejo ga z železnim prijemom: "Na tla poklekni! Za odpuščanja me prosi!"

Temu izstopijo oči iz jamic, v blaznem strahu se zama zman trga iz nasprotnikovih rok in tuli s posinelim obrazom: "Lass mich! Lass mich! Schweinehund!"

Ta prostaška, v nemškem jeziku izdajljiva psotka odplavi poslednje ostanke Lovrekove razsodnosti. Z udarcem ene roke trešči mrzlično drhtečega žaljivca na tla, z drugo pa pograbi ob nogah ležeči kol in ga dvigne. Še trenutek in zgodilo se bo neopopravljivo, zločinsko dejanje... Kdo ti ustavi roko, Lovrek?

"Lovrek, ne! Meni na ljubo, ne!"

Obupan in solzan, toda pre-

čudno slađe glas, ki bi mu Lovrek prisluhnil v najhujšem grozu, priplava do njegovega ušesa. Kakor v sanjah, pod vplivom nevidne sile se obrača fant proti kraju, odkoder je zazvenel, pest se mu razklenje in izpusti kol, ki se zatokali na cesto. Oči se mu razširijo kakor zamaknjencu: Vida stoji pred njim. Njen drag obraz je smrtnobled, njene ustnice ponavljajo še vedno, kakor zaklinjaje: "Lovrek, ne! Meni na ljubo, ne!"

Mladenec in devotica zastrmita drug v drugega, ne za dolgo, za dve, tri sekunde, ki pa se njima dozdevajo blažena večnost. Nepopisno blaženost moti edino strah, da bi prezgodaj minila odmaknjena njunih duš. In res, ljudje, hlepeči po novi prigodi, pritisnejo bližje in njih mrmrajoči glasovi ju prebude iz divne omamljenosti.

Lovrek je zdaj miren, nič na svetu ga ne more več razdražiti. Z dolgim pogledom se poslovi od deklice in, globoko se ji priklonivši, počasi odide po poti, po kateri je prišel. Preden izgine za Dimeschevim sadovnjakom, se razločno sliši ogroženo oštevanje: "Moj Bog, Vida! Kaj si ponorela? S takšnim pretepačem govoriš? Kaj porečejo ljudje?"

O, ljudje so židane volje, ki jo nekoliko moti obžalovanje, da se je zanimiva igra prezgodaj končala. Joj, koliko senzacij v enem samem dolgočasnem nedeljskem popoldnevu: atentat v Sarajevu, splošni pretep na trgu, dvoboj med sinovoma sovražnikov, ej, kakor stari tako mladi, in slišite, slišite! med dekletom in njim tudi ni kar tako, gospa lekarnarjeva je kar pihala od jeze. Nu, mladi Gradnik se tu prav gotovo ureže...

To pol dobrovoljno, pol zbadljivo čekanje Lovreka ni več doseglo! Na povratku proti domu je enakomerno prestavljal nogi, ne da bi bil imel občutek hoje. Nad žitnim poljem, valujočem v zlatu zadnjih sončnih žarkov, je drobil škranček svojo večerno molitev, za vodo je nekdo klepal koso, pek, pek, in s ceste je v drdranju lojterskega voza, polnega petrovskih romarjev, donela pobožno zategnjena pesem. Lovrekovi čuti, ki so sicer verno pristrezali raznolike vtise, pa jih niso puščali do same zavesti: v njej ni bilo prostora niti zanje niti za kaj drugega.

Kakor zvezde vodnice so blestele pred njim Vidine vlažne oči in kakor razodetje so mu odmevale v duši njene besede: "Meni na ljubo, ne!"

(Dalje prihodnjik)

Kratke vesti iz Jugoslavije

Slovo starega jeseniškega kolodvora

Koncem septembra so začeli podirati na Jesenicah železniško postajno poslopje, ki ga je hudo razmajaletalski napad 1. marca 1945. To veliko poslopje so gradili v letih 1900-1906 ob graditvi proge Salzburg-Villach-Jesenice-Gorica-Trst. Postajno poslopje, ki ga sedaj podirajo je bilo zgrajeno na nasutem terezu, zato bodo morali sedaj zelo globoko kopati temelje, da bodo prišli do žive skale. Sedanje jeseniško poslopje je že nad šest let močno kazilo središče mesta in je že skrajni čas, da bo zbrano z zemljo. Tujci, ki so prihajali v Jugoslavijo, so kar majali z glavami. Sedaj bodo dobile Jesenice, ki so važno mednarodno železniško križišče in izhodišče v jugoslovanski pratiniski svet tako postajno poslopje in tako urejen kolodvor kakor to zahteva stalno naraščajoč osebni in tovarni promet na tej postaji.

Tuji turistični strokovnjaki prispeji v Jugoslavijo

V Jugoslavijo je prispela večja skupina turističnih strokovnjakov, ki se hočejo seznaniti z naravnimi lepotami in gostinskimi možnostmi Jugoslavije za prihodnjo sezono. V skupini so predstavniki 25 tujih turističnih druš, ki pošiljajo v Jugoslavijo letovišcarje. Med njimi so, glavni direktor angleškega Coocha, francoske agencije Havana, predstavniki turističnih uradov Francije, Belgije, Švedske, Nizozemske, Švice, Avstrije in še nekaterih držav. Po ogledu Ljubljane, Bleda in Gorenjske, kakor tudi Postojnske jame, so se odpeljali v Opatijo in Slovensko Primorje.

V številu porok Jugoslavije nima konkurence

Prirodno gibanje prebivalstva v neki deželi je barometer življenjske sile naroda in njegovega življenjskega standarda. Zvezni statistični urad v Beogradu je izdal obsežen statistični bilten, v katerem so objavljene rezultati popisa prebivalstva iz leta 1948 z mednarodnim pregledom. Podatki za druge dežele so vnešeni iz Mesečnega statističnega biltena Združenih narodov in sicer za 16 evropskih držav, štiri kontinente ter Indije in Združeno britansko kraljestvo. Primerjava posameznih dežel med seboj in primerjava istih z Jugoslavijo je zelo zanimiva in poučna. Od vseh 21 kontinentalnih evropskih in izven-evropskih dežel ter Združenega britanskega kraljestva je število živorojenih na 1.000 prebivalcev višje kot v Jugoslaviji edino na Japonskem. Potrebno pa je dodati, da rojstva na Japonskem in v ogromni večini ostalih dežel nazadujejo, medtem ko v Jugoslaviji rojstva naraščajo.

Manj napredujejo rojstva edino le v Kanadi, na Portugalskem, v Španiji in v Zapadni Nemčiji. Ker je število rojstev v tesni zvezi s številom porok, je razumljivo, da je tudi teh manj in sicer v vseh deželah. Zanimivo pa je, da je največ porok v Jugoslaviji, tako da je Jugoslavija na tem področju brez konkurence. Medtem ko je v Jugoslaviji na 1.000 prebivalcev letno povprečno 12 porok, pa znaša povprečno v vseh drugih deželah od devet do deset. Pri porokah so najresnejši tekmeči Jugoslaviji Američani, ki so leta 1917 imeli celo več porok kot v Jugoslaviji, leta 1949 pa nekoliko manj. Sorazmerno veliko porok je še v Zapadni Nemčiji, Kanadi in Avstriji, najmanj pa jih je v Španiji, kjer pride na 1.000 prebivalcev letno sedem porok.

Važni profesionalci v službi dežele

Vsi se zavedamo velike važnosti zdravnikov in zobozdravnikov za ljudsko zdravje. Malokdaj pa nam pride na misel, da so tudi živozdravniki zelo važni profesionalci v gospodarstvu te dežele. Posebno v mestih imajo ljudje zelo megleno pojme o živozdravnikih ali veterinarjih. Tu pridejo v poštev le, kadar je treba pomoči za bolnega ali ranjenega psa ali mačko ali ptiča. Drugih domačih živali itak ni v večjih mestih. Računa se, da manj kot 10 odstotkov ameriških živozdravnikov, katerih število se ceni na 16.000, posluje v mestih.

Polje živozdravnikov je na deželi, na farmah, na pašnikih, pri nadzorovanju mleka in mesa, pri zdravljenju in cepljenju proti boleznim živino in prašiče in ovce in perutnino. To je izredno velikega pomena za gospodarstvo vse dežele. Brez mesa in mleka in jajc in živalskih masčob si sploh ne moremo predstavljati prehrane nas 150 milijonov ljudi v tej deželi.

Razne bolezni, ki napadajo živino in druge domače živali, lahko zavzamejo obseg epidemij, ako se jih pravočasno ne ustavi s cepljenjem in z drugimi ukrepi, ki spadajo v področje živozdravnikov. Dalje se razne živalske bolezni, kot na primer tuberkuloza, spalna bolezen, bruceloza in druge, lahko prenesajo tudi na ljudi potom mesa ali mleka ali na druge načine. Živozdravniki potom zatiranja živalskih bolezni ogromno prispevajo k boljšemu zdravju ljudi.

V svoji praksi zdravljenja živali so živozdravniki tudi odkrili nekatere nove in učinkovite načine in sredstva za zdravljenje ljudi. Nekatera nova uspešna sredstva za zdravljenje človeških bolezni se pridobivajo iz raznih delov živali in za odkritje istih gre v veliki meri zaslug živozdravnikom. Na drugi strani pa se živozdravniki poslužujejo za zdravljenje živali tudi takih sredstev kot so penicilin, streptomycin in druga, originalno namenjena za zdravljenje ljudi.

Živozdravniki navadno ne uživajo takega javnega slovesa kot zdravniki in zobozdravniki in bolničarke, toda so za splošno ljudsko zdravje prav tako potrebni in važni. Za zdravje ljudi je važno, da dobivajo zdravo hrano, kar je v veliki meri odvisno od inspekcije živine in prašičev in ovac in perutnine in mesa in mleka in pravičnega ravnanja z živalskimi produkti.

Zvezni poljedelski departament in poljedelski departamenti posameznih držav se zavedajo važnega dela, ki ga živozdravniki vršijo z ozirom na javno zdravstvo in za prehrano prebivalstva, zato skrbijo za več in boljših šol za živozdravnike. Samo od leta 1945 naprej je bilo ustanovljenih sedem novih šol za veterinarsko medicino; vsega skupaj je zdaj v Zedinjenih državah 17 takih šol.

—NOVA DOBA

B. J. RADIO SERVICE
SOUND SYSTEM
INDOOR — OUTDOOR
Prvovrstna popravila na vseh vrst radio aparatov
Tubes, Radios, Rec. Players
Vse delo jamčeno
1363 E. 45 St. — HE 1-3028

Zakrajsek Funeral Home, Inc.
6016 ST. CLAIR AVENUE
Tel: ENdicott 1-3113

Dva pogrebna zavoda
Za zanesljivo izkušeno simpatično pogrebniško postrežbo
po CENAH, KI JIH VI DOLOČITE pokličite
A. GRDINA & SONS
FUNERAL DIRECTORS
1001 E. 40th ST.
Henderson 1-3088 — Kenmore 1-5880

CHICAGO, ILL.
FOR BEST RESULTS IN ADVERTISING CALL
DEarborn 2-3179

HELP WANTED MALE

Men: Work Now Available In Our Suburban Detroit Area
Die Sinkers - Trimmer Diemaker
Die Repairmen

GOOD WAGES — EXCELLENT WORKING CONDITIONS IN COMPLETELY MODERN SHOP IN SUBURBAN DETROIT
WRITE TO

KROPP FORGE ORDNANCE CO.

P. O. Box 3098, Melvindale, Mich.

or you may be interviewed at KROPP FORGE CO.

5301 W. Roosevelt Rd.

CHICAGO, ILL.

ASK FOR MR. ARTHUR ANDERSON

IZKLJUČNA SELITEV KLAVIRJEV NAD 30 LET
Naša posebnost je dviganje, selitev in skladitev klavirjev. Selimo klavirje kamorkoli po državi, kakor tudi orglje in Novachords.
CRUXTON PIANO MOVING CO.
6514 ST. CLAIR AVENUE EN 1-7777

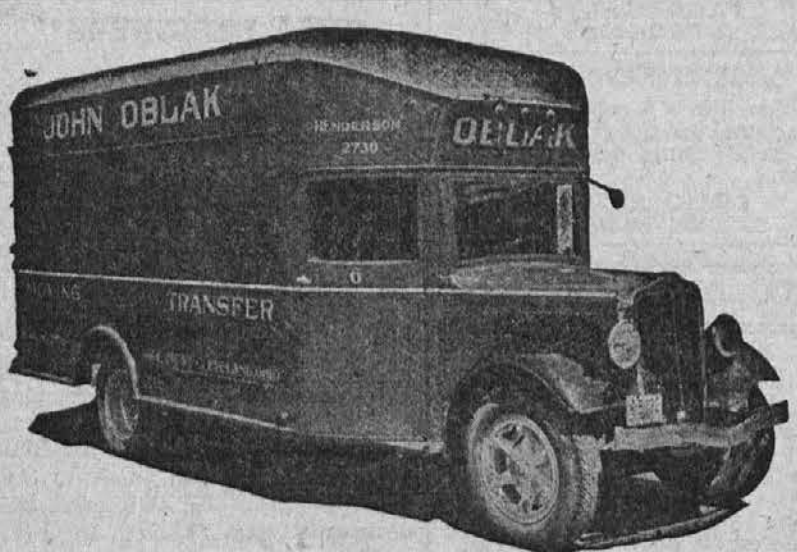
STAKICH FURNITURE CO.
Quality at a Price — Easy Terms

JAMES D. STAKICH, lastnik

IV 1-8288 16305 WATERLOO RD.

NOVA SLOVENSKA BOŽIČNA PLOŠČA!
SLOVENSKO PEVSKO DRUSTVO "DOMOVINA" POJE
"SVETA NOČ" in
"VENČEK SLOVENSkih NARODNIH"

DOBITE PRI
MERVAR MUSIC MART
6919 ST. CLAIR AVENUE EN 1-3628

OBLAK MOVER

Se priporoča, da ga pokličete vsak čas, podnevi ali ponoči. Delo garantirano in hitra postrežba. Obrnite se z vsem zaupanjem na vašega starega znanca

John Oblaka
1146 East 61st St. — HEnderson 1-2730

Božično nakupovanje

VAM BO OLAJŠANO, ČE OBIŠČETE TRGOVINO V NASELBINI, KJER BOSTE LAHKO PO VOLJI IZBRALI RAZNE PREDMETE, KI NAPRAVIJO KRASNA DARILA.

Imamo obleke za ženske in dekleta, lepo opravo za novorojenčke in otroke, posteljnino, blago na jarde in nešteto drugih lepih stvari. Cene so zmerne — postrežba prijazna. Se priporočamo v obisk.

MARSICH & RUSS

6108 St. Clair Ave.

Odprto do 8.30 ure zvečer tudi v sredo do božiča

ZAVAROVALNINO

proti

ognju, tatvini, avtomobilskim

nesrečam, itd.

preskrbi

Janko N. Rogelj

6208 SCHADE AVENUE

Pokličite:

ENDicott 1-0718